

Wstęp

W 2018 roku podjęliśmy decyzję o reaktywacji periodyku Instytutu (dawniej Katedry) Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego, tworząc czasopismo „Techne. Seria nowa”. Dziś mamy przyjemność zaprezentować Państwu kolejny, już 10 numer naszego półrocznika.

Wolumin składa się z artykułów o zróżnicowanej problematyce, obejmującej dwa wiodące nurty: badania nad architekturą XVII–XX wieku oraz analizę kultury intelektualnej i materialnej. Tom otwiera druga część obszernego opracowania autorstwa Jarosława Zawadzkiego, poświęconego inwestycjom architektonicznym Jana Krzysztofa Radziwiłła. Badacz przybliżył między innymi organizację placu budowy i środowisko zatrudnianych przez księcia budowniczych i rzemieślników. Przedmiot analizy Łukasza Grzejszczaka stanowią wyroby porcelanowe, wytwarzane między innymi w słynnej manufakturze miśnieńskiej. Jednym z wiodących wątków artykułu są źródła inspiracji motywów florystycznych, którymi dekorowano naczynia. Szymon Tracz przedstawił interesujące studium wymowy ideowej form architektonicznych nadanych kaplicy Szembekowskiej, wzniesionej przy katedrze we Fromborku. Cennym uzupełnieniem artykułu są rysunki architektoniczne obejmujące rzut świątyni i przekrój warmińskiego palladium. Twórczość Jana Matejki należy do zagadnień powszechnie znanych i wielokrotnie analizowanych, znacznie rzadziej wspomina się o życiu osobistym malarza. Katarzyna Jaworska poświęciła swój tekst małżonce artysty, ukazując jej biografię, osobowość i problemy, z którymi się zmagала – a które silnie oddziaływały na samego mistrza. Daria Rutkowska-Siuda przybliżyła działalność odlewni w Stąporkowie. Autorka poddała analizie żeliwne drzwiczki piecowe, uświadamiając różnicowanie stosowanych motywów zdobniczych i wysoki poziom wzornictwa przemysłowego z XIX–XX wieku. Ostatni artykuł, pióra Katarzyny Schatt-Babińskiej, dotyka niezwykle aktualnych wyzwań konserwatorskich. Badaczka podjęła próbę odpowiedzi między innymi na pytanie, w jaki sposób można pogodzić działania proekologiczne z ochroną zabytkowego dziedzictwa architektonicznego.

Tom dopełnia dział recenzji. Pierwszy z tekstów zawartych w tej partii woluminu został poświęcony wystawie *Botticelli opowiada historię. Malarstwo mistrzów renesansu z kolekcji Accademia Carrara*, prezentowanej na Zamku Królewskim w Warszawie. Tatiana Popova przybliżyła w nim charakterystykę poszczególnych prac oraz okoliczności otwarcia czasowej ekspozycji – wpisującej się w cykl wydarzeń organizowanych w ramach obchodów stulecia zawarcia polsko-włoskiej

konwencji handlowej. Dział zamyka omówienie monografii Jana J. Błońskiego (*Zwycięstwo sławnej cudami w swoich obrazach...* „Tradycje o cudownych ocaleniach miast południowo-wschodniej Rzeczypospolitej w czasie powstania Chmielnickiego), które przygotował Patryk Jadczak. Publikacja stanowiąca interdyscyplinarne spojrzenie na tytułowe aspekty staropolskiej kultury może stanowić cenne dopełnienie badań historyków sztuki – z tego względu tym bardziej polecamy Państwu lekturę jej recenzji. Numer wieńczy wykaz wykładów prezentowanych w ramach otwartych seminariów Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego, zorganizowanych w roku akademickim 2021/2022.

Pragniemy bardzo podziękować Autorom tekstów oraz wszystkim recenzentom tomu, którzy poświęcili czas na wnikliwą analizę artykułów. Jesteśmy zarazem bardzo wdzięczni wszystkim, którzy przyczynili się do powstania i rozwoju czasopisma „Techne. Seria nowa” – zwłaszcza naszym stałym Czytelnikom. Cieszymy się, że możemy oddać w Państwa ręce 10 numer naszego periodyku i życzymy miłej lektury!

Redaktorzy tomu

Alina Barczyk

 <https://orcid.org/0000-0002-6596-8915>

Instytut Historii Sztuki
Uniwersytet Łódzki

Tadeusz Bernatowicz

 <https://orcid.org/0000-0002-8674-5307>

Instytut Historii Sztuki
Uniwersytet Łódzki

Piotr Gryglewski

 <https://orcid.org/0000-0002-2712-2855>

Instytut Historii Sztuki
Uniwersytet Łódzki